

A Tabernákulum áthelyezése

A templomokban az Oltáriszentség, illetve a Tabernákulum elhelyezése igen változatos képet mutat hazánkban. Régen természetes volt, hogy a templomba belépve, a középpontban, a szentély középpontjában láthattuk a Tabernákulumot, ahol Jézus Krisztus jelen van az Oltáriszentségben. Ma igen sok helyen a szentély és egyben a templom középpontjában a pap széke található. A Tabernákulum pedig valahol oldalt van elhelyezve. Az utóbbi időkben eljutott hozzánk a hír, hogy egy-két helyen a plébános fontosnak érezte, hogy Jézus Krisztust újból a középpontba helyezze, és a papszékét oldalra rakja. Egy ilyen beszámolót közöltünk előző (XV/6.) lapszámunkban. Most Bence atyát kérdeztük meg, hogy miért érezte fontosnak a szentély átalakítását.

Mivel találkozott belépve a templomba?

Érd-Tusculanumban a szentélyt egy félelmet keltő, a '60-as évek realista stílusának megfelelő feszület képe uralta. A feszület alatt egy hatalmas, kb. három méter magas modern Szűz Mária szobor állt, mellette a papi székkal. Ezekhez képest a szentély oldalán helyezkedett el a Tabernákulum.

Miért nem találta jónak az adott helyzetet?

Az alkotó a görcsökben vonagló Krisztust szerette volna ábrázolni. A szenvedő Krisztus iránti tisztelet nyilvánvalóan régi hagyománya a latin Egyháznak, de egyrészt az ábrázolásmód rendkívül idegen volt a szakrális tértől, másrészt a Liturgia a legősibb idők óta a feltámadt Krisztusra irányítja a figyelmet. Ezen két szempont megfontolása után a feszületet eltávolítottam (ekkor derült ki, hogy életveszélyes állapotban volt: a faanyag korhadása miatt a tömör gipsz fej bármikor leeshetett volna a ministránsokra), és ferences szerzetes ikonfestővel ún. San Damiano-i feszületet festtettem (ez egy bizánci stílusú táblakép a megfeszített Krisztusról).

A papi széket nem lehetett eltávolítani, mert azt az épülethez tartozó betontömb alkotta, így a funkciója virágtartóvá vált át. A Szűz Mária szobor talapzatául szolgáló tömb pedig a továbbiakban a tabernákulumnak adott helyet, a szobor a tabernákulum addigi helyére, a szentély oldalához került a papi székkal együtt.

Érdről való elkerülésem után az utódom kicsit változtatott az elrendezésen, ami igen szerencsésen történt, nekem is jobban tetszik az ő elképzelése annál, amit én csináltam. A jelenlegi elrendezésben a festett feszület és a tabernákulum csodálatos egységet alkot. Mindenesre a tabernákulum a középpontban maradt. Utódommal – aki egyben hat évig volt káplánkorom plébánosa, és akinek rengeteg jót köszönhetek – ebben a tekintetben maradéktalan egyetértés van köztünk.

Miért tette vissza a középpontba Jézus Krisztust?

Az Egyház tradíciója, a II. Vatikáni Zsinat tanítása és a legújabb pápai tanítások szerint is az Eucharisztia az Egyház életének középpontja. II. János Pál és XVI. Benedek pápák az Egyház létezésének ősokeként, létesítő okaként írják le az Eucharisziát. Az „Eucharisztia” szót egyaránt érthetjük a Szentmisére és magára a Szent Színekre (konszekrált kenyér/ostya, bor). Bármely szempontból nézzük is, úgy vélem, hogy egyetlen divat-ideológia sem jogosult arra, hogy keresztény életünk középpontját a régi korok liturgikus gyakorlatára hivatkozva kiiktassa akár a spirituális élet, akár a szakrális tér középpontjából.

Hogyan fogadták a hívek a Szentségtartó visszakerülését?

Alapvetően a szocreál szentély valódi szentéllé rendezésének részeként látták, aminek leglátványosabb eleme a feszület kicserélése volt. A Tabernákulum áthelyezése már csak kisebb körnek tűnt fel, de elmondhatom, hogy a szélesebb és a szűkebb körben egyaránt örömmel tapasztalták a változásokat.

Van-e általános észrevétele az Oltáriszentség tiszteletével kapcsolatban?

Természetesen van, de ennek kifejtésekor elkerülhetetlen volna nálam jóval nagyobb tudású és papi éveik számát tekintve nagyobb hűségű paptestvérek gyakorlatának megítélése, amire nem érzem feljogosítva magam. A véleményem teljesen összecseng azzal, amit Assisi Szent Ferenc ebben a témában a papokhoz írt levelében megfogalmazott.

Igyekszem tenni a dolgomat úgy, ahogy tehetem. Mindenekelőtt azzal, hogy betartom a szentségekre és a liturgikus cselekményekre vonatkozó egyházi törvényeket. Emellett Krisztus parancsának és az egyházi Törvényhozó szándékának megfelelően a szentmisén két szín alatt szolgáltatom ki a Szentáldozást, a helyzet jellegéből fakadóan kizárólag ajakáldozással, továbbá – szintén a hatályban levő egyházi törvények maradéktalan betartásával – igyekszem újra visszaemelni havonkénti egyszeri gyakorlattal a hívek tudatába az „Ad Orientem” misézést, amit helytelenül „háttal miszésnek” neveznek, és amely a liturgikus előírások (rubrikák) értelmében minden további nélkül gyakorolható az általam is végzett újrómiai, nemzeti nyelvű rítusban (ún. Novus Ordo) is. Az a gesztus, hogy a hívek közössége a papjával egy irányba, Kelet és a Tabernákulum felé fordulva ünnepli a Szentmisét, mindennél szebben fejezi ki azt, amit a II. Vatikáni Zsinat az ún. kommúnió-egyháztannal fogalmazott meg: a pap és hívei mélységes összetartozását és az Egyház közösségi dimenziójának igazi lényegét.

Dr. Tokodi Bence